

Utbildningsinspektion i grundskolorna i Torup och Kinnared

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Område Torup/Kinnared	Antal barn/elever
Grundskola	195
Skolbarnsomsorg	90
Förskoleklass	30
Förskoleverksamhet	37

I Torups skola omfattar verksamheten förskoleklass till och med årskurs 6 och i Kinnared finns förskola och grundskoleverksamhet som omfattar förskoleklass till och med årskurs 5.

Torups skola, som tar emot 160 elever är byggd i slutet av 40-talet och byggdes ut då barnkullarna växte. Viss renovering har också genomförts. En tillgång för skolan är närheten till skog och motionsslinga. De senaste två åren har ytterligare en elevexpansion skett som följd av fler födda barn i bygden och viss inflyttning men en utplaning av elevantalet kommer dock att ske framöver.

I Västeråns dalgång ligger jordbruks- och industrisamhället Kinnared. Skolan, som tar emot 65 elever, är en 50-talsskola med tidstypiska långa korridorer och traditionella klassrum. Gymnastiksal och matsal finns i ett angränsande hus som tillkommit på senare år. Inför läsåret 2004/2005 lades skolan i Drängsered ner och eleverna flyttade till Kinnared.

Andelen invandrarelever i rektorsområdet är lågt, i Kinnared finns inga elever med invandrabakgrund och i Torup någon enstaka elev.

Genomförandet av inspektionen i Område Torup/Kinnared

Skolverket sände den 24 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i rektorsområdet Torup/Kinnared har bestått av undervisningsråden Lena Godin och Lena Wikström. Besök i Torup och Kinnared inleddes den 27 oktober och avslutades den 29 oktober 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Område Torup/Kinnared, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

På de båda skolorna genomfördes formella intervjuer med skolledningen, representanter ur den pedagogiska personalgruppen, elever och föräldrar. Under besöken gjordes också besök i pågående verksamhet.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Trygghet och ömsesidig respekt dominerar bilden av de båda granskade skolorna i Torup och Kinnared. Elevernas uttalanden tyder på att de upplever sina skolor som trivsamma och inbjudande. Personalen har i detta sammanhang ingen annan uppfattning och föräldrarna har likaledes en positiv inställning till barnens skolmiljöer. Flickor och pojkar arbetar och leker tillsammans och samtalstonen är överlag frimodig och spontan. På flera skolor i kommunen har man på senare år kunnat notera att elevernas språkbruk blivit grövre, något som personalen och föräldrarna på skolorna i Torup och Kinnared också vill uppmärksamma och försöka komma till rätta med.

Utifrån de iakttagelser som inspektörsteamet kunde göra under sina besök och också utifrån intervjuer med elever och personalrepresentanter framgick att elevernas möjlighet att ta ansvar för sitt skolarbete och sin miljö framstod som utvecklat på skolan i Kinnared medan detta är ett arbetssätt som behöver utvecklas i Torup.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att eleverna på skolorna i Torup och Kinnared utvecklar normer, värden och förhållningssätt som ligger väl i linje med nationella och kommunala mål. Skolmiljön är trygg, bemötandet mellan eleverna och mellan elever och vuxna är positivt och skolledning och personal har ständig uppmärksamhet riktad mot elevernas skolmiljö.

Resultatet av skolornas insatser för att ge eleverna möjlighet att i takt med stigande ålder vara med och ta ansvar för sitt skolarbete får emellertid betraktas som otillräckligt, ett område som kan utvecklas på skolan i Kinnared medan sådana insatser behöver bli långt tydligare i Torup.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Resultatet av de nationella ämnesproven år 2004 visar att 30 av 34 elever som gick i årskurs 5 i Torups skola, nådde målen i svenska. Alla elever nådde målen i engelska och 26 av dem nådde målen i matematik. Några sådana resultat finns inte att tillgå i Kinnared då skolan hittills inte haft elever i årskurs 5. Enligt personalens mätningar i de tidigare årskurserna håller emellertid även denna skola god kvalitet avseende elevernas kunskaper. Personalen menar att eleverna i såväl Kinnared som Torup överlag är intresserade och nyfikna. Föräldrarna ger inte heller uttryck för att man skulle tvivla på skolans förmåga att ge barnen en god grund att stå på inför framtida studier.

Det finns en medvetenhet på Kinnareds skola om betydelsen av att medvetandegöra eleverna om sitt eget lärande och vilka mål som finns i de olika ämnesområdena men det framkommer inte lika tydligt huruvida eleverna i Torup får möjlighet att delta i några diskussioner kring målen för sitt skolarbete. Vare sig elevintervjuer eller inspektörsteamets iakttagelser ger belägg för att så skulle ske.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att elevernas utveckling och lärande ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål. Att eleverna upplever att de inte i tillräcklig utsträckning känner sig informerade eller har möjlighet att delta i diskussionen kring målen för utbildningen är emellertid ett arbete som kan utvecklas på båda skolorna.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Det bedrivs ett kontinuerligt arbete på båda skolorna för att grundlägga goda normer och värden hos eleverna. Kompissamtal, temadagar och samarbetsövningar och ett ständigt pågående samtal i klasserna och inte minst på fritidshemmen är några exempel på pedagogernas arbete för att eleverna skall få möjlighet att utveckla ett förhållningssätt i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. I detta arbete tar skolsköterskan en aktiv del.

I Kinnared används det hälsofrämjande arbetet som ett led i skolans värdegrundarbete. Detta arbete sker i samarbete med Region Halland och innebär att eleverna kontinuerligt deltar i olika former av fysisk träning, får och ger massage och medverkar i samtal med inslag av sinnesträning.

I Torup har man arbetat fram dokument som beskriver gemensamma värderingar och mål för personalens arbete och likartade dokument, i vilka skolans personal beskriver sina förväntningar på elever och föräldrar. Att föräldrar och elever har tagit del av dokumenten skall verifieras genom deras underskrift. Under intervjun med föräldrarna framkom att de känner sig tveksamma till huruvida de yngre eleverna är mogna att skriva under en handlig vars innehåll de kanske inte förstår till fullo.

Mobbningsplaner finns formulerade på skolorna. Planerna beskriver skolornas förebyggande arbete och vilka åtgärder som skall vidtas om problem med mobbning uppstår men saknar ställningstaganden avseende andra kränkningar som kan förekomma på en skola, till exempel rasism eller sexuella trakasserier.

På skolorna i rektorsområdet erbjuds eleverna skolhälsovård av den art att den uppfyller skolförfattningarna och skolan i Kinnared har en hälsofrämjande inriktning där rörelse ingår i det dagliga arbetet.

På båda skolorna organiseras elevernas formella elevinflytande i form av klassråd och elevråd, om än i varierande omfattning. Av elevintervjuerna framgår emellertid att elevråden till största delen ägnar sig åt frågor som rör rent praktiska spörsmål och sällan eller aldrig involverar eleverna i diskussioner om skolans inre arbete.

Elevernas dagliga påverkansmöjlighet var, som också nämnts under avsnitt 1 mer uttalat i Kinnared. Här kunde pedagogerna beskriva hur man tillsammans med eleverna för samtal om planeringen av undervisningen, genomförandet och också om uppföljningen av olika moment. Sådana uttalanden och iakttagelser framkom emellertid inte under besöket i Torup. Detta utesluter förstås inte att sådana moment skulle gå att finna i Torup men elevernas uttalanden kan belysa tillståndet. ”Vi får inte vara med och bestämma något, vi följer schemat och läraren planerar allt. Alla arbetar med samma sak och när man är klar får man vänta in övriga i klassen. Nej, några egna utvecklingsplaner finns inte.”

Inspektörsteamet gör bedömningen att ett fortsatt utvecklingsarbete är nödvändigt om de pedagogiska arbetsformerna skall leva upp till intentionerna i läroplanen och kommunens skolplan.

Att föräldragrupperna på de båda skolorna är aktiva och engagerade var uppenbart. Det fanns föräldrar som kunde berätta om sin egen tid på skolan i Torup och som kunde vittna om hur gamla traditioner fortfarande kunde göra sig gällande. Föräldrarna menade överlag att de känner sig välkomna till skolorna, får god information i form av kontaktböcker och vecko- eller månadsblad och i de flesta fall har god kontakt med barnens lärare. På båda skolorna finns föräldraråd där frågor av pedagogisk karaktär kan förekomma på agendan men flera föräldrar menade att klassmöten och föräldramöten mest är av karaktären informationsmöten och i liten utsträckning bjuder in föräldrarna till diskussioner som ger dem insyn i det pedagogiska arbetet.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att det på de båda skolorna sker ett medvetet arbete för att skapa en god psykosocial och fysisk miljö väl i överensstämmelse med allmänna mål och den värdegrund som läroplanens riktlinjer anger.

Det finns dock anledning att uppmärksamma skolornas handlingsplaner mot mobbning som är begränsad så till vida att de ökar beredskapen för att kunna hantera mobbning men saknar vägledning i arbetet för att möta andra kränkningar som kan förekomma på en skola.

Elevernars möjlighet att ha inflytande över sitt skolarbete får emellertid betraktas som ett område som kan utvecklas på skolan i Kinnared, insatser som behöver bli än tydligare i Torup.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I rektorsområdet Torup/Kinnared har lokala måldokument arbetats fram som beskriver vad varje elev skall ha uppnått vid olika tidpunkter i sin utbildning. Målbeskrivningarna är detaljerade och anger mål att uppnå även för barnen i förskoleklassen. Att man på ett genomarbetat sätt har verktyg för att följa elevernas utveckling bedömer inspektörsteamet som positivt men till den del det handlar om elevernas utveckling i förskoleklassen handlar det om att ange en långsiktig strävan. Förskoleklassen är en del av skolan och det första steget i att genomföra och uppfylla läroplanens mål. Målen avser vad verksamheten skall sträva mot och vad barn och unga skall ha uppnått. Samtidigt är det viktigt att förskolans pedagogik med lek, omsorg, skapande och barnets eget utforskande får genomslag i förskoleklassen och att förskoleklassen skiljer sig från åren i grundskolan. Förskoleklassen skall vara ett möte mellan och en integrering av de olika kulturerna i förskolan och skolan.

Utifrån intervjuer och observationer kan inspektörsteamet notera att de lokala kursmålen och skolornas arbetssätt i liten utsträckning är präglad av nationella och kommunala intentioner som anger en mer individanpassad undervisning där samverkan i och mellan enskilda pedagoger och arbetslag ligger till grund för organisationen. ”Brist på grupprum, stora klasser och långa traditioner där man bara arbetar med sin egen klass leder till att vi samarbetar med varandra i liten omfattning och har svårt att skapa grupper utifrån elevernas olika intressen och nivåer. Men vi går framåt, speciellt efter sista studiedagen då vi fick hjälp med att bättre formulera våra mål”. Detta sammansatta citat är hämtat från uttalanden och intervjuer med representanterna i Torup.

Att utvecklingsarbetet har kommit längre på skolan i Kinnared är uppenbart och att det på skolorna finns en medvetenhet om vilka förväntningar som vilar på det pedagogiska utvecklingsarbetet framkommer också, men bilden av tunga bärare av traditionell undervisning framträder tydligt, i första hand i Torup. Ur personalintervjuerna framgår emellertid en enighet om vikten av avsatt tid där alla personalkategorier gemensamt kan mötas och föra en pedagogisk diskussion. Arbetsplats- och verksamhetsträffar genomförs på skolorna i varierande utsträckning men dessa har oftast karaktären av informationsträffar och ger inte i tillräcklig utsträckning utrymme för pedagogiska diskussioner.

Inspektörsteamet gör mot bakgrund av beskrivningen ovan bedömningen att ett fortsatt utvecklingsarbete är nödvändigt för att skolornas pedagogiska arbetsformer skall leva upp till intentionerna i läroplanen och kommunens skolplan.

Utifrån inspektörsteamets iakttagelser och också med utgångspunkt från intervjuer med personalen framgår att arbetet i förskoleklasserna domineras av teoretiskt förberedelsearbete inför skolstarten. Lekmaterial som stimulerar till barnens lek har i stor utsträckning bytts ut mot bokstäver och siffror och förskolans arbetssätt med leken som värdefullt och tydligt pedagogiskt instrument, har ersatts av metoder med riktning mot barnens framtida skolarbete. Utbytet mellan förskoleklassen och årskurs 1 tycks också vara begränsat. Vissa samverkansformer förekommer men att planeringen av verksamheten skulle utgå från elevernas skiftande mognadsnivåer och intressen ser inte ut att vara fallet.

Rutiner för identifiering av elever i behov av särskilt stöd och hur detta arbete skall organiseras finns dokumenterat i ett kommunövergripande handlings-schema. På skolorna i rektorsområdet kompletteras detta arbete med en så kallad utvecklingsstege som används för att följa utvecklingen av varje elev. Klasslärare eller speciallärare har ansvar för att elevernas behov kartläggs och upprättar, i de fall eleven behöver särskilt stöd, ett åtgärdsprogram. Uppgifter om föräldrarnas deltagande går härvidlag isär. Sammantaget tycks personalen ha kontroll på elevernas kunskaps- och utvecklingsnivåer men trots det saknas på skolorna ett fastslaget system som tydligt uttalar vilka insatser som skall ske under elevens skolgång för att identifiera behov av extra stöd.

Elever, föräldrar och personalrepresentanter ger generellt uttryck för att skolorna prioriterar arbetet för att ge stöd till elever som behöver det och att elevvårdsteamets arbete är värdefullt. Flera menar att när elevvårdsteamet ges möjlighet att fungera som ett bollplank och ordinarie lärare använder sig av denna kunskap sker oftast den mest positiva utvecklingen hos eleven. Det framträder emellertid en bild av att speciallärarinsatserna härvidlag skiljer sig åt på de båda skolorna. I Kinnared får barn i behov av särskilda insatser sitt stöd företrädesvis i elevgruppen, särskiljande förekommer i mindre utsträckning medan man i Torup byggt upp ett system som gör det svårt att ta in specialpedagogen i den klassrumsbaserade undervisningen.

I Torups skola finns en så kallad internationell klass som riktar sig mot elever som nyligen anlänt till Sverige och som snabbt behöver stöd för att utveckla sina grundläggande färdigheter i svenska. Vid inspektionstillfället fanns fem elever som deltog i denna tillfälliga klass. När eleverna börjar på skolan får de

genast en klasstillhörighet, deltar under en kort period i internationella klassen och slussas efter hand ut till sin egen klass.

Information om modersmålundervisning sker vid starten av varje läsår. Undervisningen är förlagd till Örnaskolan efter ordinarie skoldag och under pågående läsår finns ingen elev från Kinnared eller Torup som deltar i sådan undervisning.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att det krävs ytterligare ansträngningar för att skolornas pedagogiska arbetsformer skall leva upp till intentionerna i läroplanen. Pedagogiska forum med tydligt avsatt tid för samtliga personalkategorier kan underlätta en sådan utveckling.

I rektorsområdet har lokala måldokument arbetats fram som beskriver vad varje elev skall ha uppnått vid olika tidpunkter i sin utbildning. Att man på ett genomarbetat sätt har verktyg för att följa elevernas utveckling bedömer inspektörsteamet som positivt men målen i förskoleklassen bör i första hand ange verksamhetens strävan för att kunna följa barnens utveckling. I förskoleklassen skall de olika kulturerna i förskolan och skolan integreras och det första steget tas för att genomföra och uppfylla läroplanens mål.

Elever som har svårigheter i sitt skolarbete skall ges särskilt stöd. Detta förutsätter att skolorna försäkrar sig om att elevernas studieresultat blir identifierade, bedömda och dokumenterade. Inspektörsteamet gör bedömningen att så inte sker i tillräcklig utsträckning. Inspektörsteamet vill också göra skolledning och personal uppmärksam på att åtgärdsprogram skall utarbetas i samverkan med berörd personal och föräldrar.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Ledningen för barn- och utbildningsverksamheten i kommunen är sedan årsskiftet 2003/2004 organiserad i två team. Rektorn i området med ansvar för skolorna i Kinnared och Torup ingår därför i ett rektorsteam tillsammans med ytterligare fyra skolledare.

Genom den nya organisationen ville man bland annat stärka rektorerna genom det stöd ett team kan ge och också öka det administrativa stödet. Rektorernas möjligheter att finnas tillgängliga på skolorna och kunna göra sig tydliga i det pedagogiska utvecklingsarbetet skulle därmed stärkas.

Rektorn har förlagt sina administrativa uppgifter till sitt kontor på skolan i Torup, följaktligen tillbringar hon huvuddelen av sin tid där. En till två dagar per vecka finns hon tillgänglig för verksamheten i Kinnared. Hon uttalar i likhet

med flera av kommunens andra skolledare en vilja för att finnas tillgänglig och leda skolornas pedagogiska utvecklingsarbete men menar att de administrativa uppgifterna fortfarande utgör ett stort hinder. Rektorn har stöd i sin kollega i Torup men menar att samarbetet och stödet från teamet i övrigt inte utvecklats i sådan utsträckning att det underlättar det pedagogiska ledarskapet.

Rektorn har ambitionen att vara tillgänglig för såväl elever och föräldrar som personalen. Genom veckomöten, arbetsplatsträffar och samverksansgrupper menar rektorn att hon kan nå sin personal men hon är samtidigt medveten om att det är svårt att få till stånd möten där hela personalgruppen kan vara närvarande och där ingenting annat än pedagogiska diskussioner finns på agendan även om det finns viss tid avsatt vid något tillfälle varje månad. Detta är en uppfattning som personalen delar och framhåller att man ständigt står inför problemet att lärarpersonalen kan avsätta sådan tid på eftermiddagar efter skolans slut, medan fritidspedagogerna är som mest upptagna med verksamheten på fritidshemmet. I Kinnared är problemet mindre då man lyckats skapa ett schema som möjliggör en tätare mötesform.

Föräldrarna i Kinnared menar att informationen inte alltid är regelbunden, att rektorn är ganska osynlig på skolan men däremot uttrycker man att hon alltid går att nå. I Torup vill man gärna stödja rektorns vilja till förnyelse och menar att hon där är närvarande och tydlig.

Personalen uttalar sig överlag positivt om sin rektor men efterlyser en högre närvaro och en tydligare färdriktning i det pedagogiska utvecklingsarbetet.

På båda skolorna har arbetsplaner tagits fram men dokumenten är mer att betrakta som redovisningar av det pågående arbetet utan tydliga kopplingar till de framtida visionerna på skolorna. Kvalitetsredovisningarna antar ungefär samma struktur, de följer en uppgjord mall som har otydlig koppling mellan nationella mål, skolplan och arbetsplan. Resultatet är därför mer att likna vid en form av verksamhetsberättelse som under flera rubriker saknar bedömningar av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Kvalitetsredovisningarna kan med hänvisning härtill inte anses leva upp till författningens krav. Det finns dock anledning att uppmärksamma att en kompetenshöjande insats har gjorts i kommunen som lett till att personalen i mycket högre utsträckning kan se vikten av arbetet kring såväl arbetsplan som kvalitetsredovisning.

Avseende det kontinuerliga kvalitetsarbetet menar rektorn att detta är ett pågående arbete på båda skolorna. Fortlöpande samtal med eleverna följs upp med mer eller mindre kontinuerliga skriftliga utvärderingar och ambitionen finns att varje år använda enkäter för att klarlägga elevernas och föräldrarnas inställning till de båda skolornas arbetsinsatser.

I Torup samlas delar av personalen under två dagar i samband med vårterminens avslutning och diskussioner förs om skolans olika insatser och resultat, ett arbete som man menar oftast ”går i samma spår” och sällan leder till att resultat ställs samman och leder till åtgärder eller förändringar.

Sammanfattningsvis finner inspektörsteamet att skolans ledning visar ansvar för att tillgodose elevernas rätt till utveckling och utbildning men att utvecklingsarbetet på de båda skolorna skulle kunna stärkas och påskyndas om rektors närvaro på de båda skolorna blev mer strukturerat och det pedagogiska ledarskapet blev tydligare.

Utifrån inspektionsteamets bedömning arbetar man inte tillräckligt systematiskt för att säkerställa kvaliteten i verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning kan vara ett verksamt instrument i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. En kvalitetsredovisning skall innehålla bedömningar av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Skolans kvalitetsredovisning kan med hänvisning härtill inte anses leva upp till författningens krav.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

På kommunens hemsida finns information om skolorna i området och skriftliga informationsfolders finns också att tillgå.

I rektorsområdet finns några elever med funktionshinder och skolorna har anpassats för att möta elevernas behov.

Svenska som andraspråk erbjuds de elever som är berättigade till detta medan elevernas språkval i sin helhet genomförs på den mottagande 7–9 skolan i centralorten.

En elev skall ha studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det men något sådant stöd förekommer inte på någon av skolorna.

På skolorna i rektorsområdet finns elevens val på schemat i vissa årskurser men det tveksamt om det i skolläringen och personalgruppen finns en medvetenhet kring ämnet. I Kinnared erbjuds ett urval av aktiviteter men utbudet kan också vara ett resultat av givna ämnen, föreslagna av en elevrepresentant. Syftet med elevens val är att eleverna skall få tillfälle att under denna tid ha möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper utifrån elevens egna intressen. Inspektörerna bedömer med utgångspunkt härifrån att skolornas arbetssätt inte till fullo motsvarar bestämmelserna bakom elevens val.

Avgifter förekommer inte i skolornas verksamhet.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att skolorna i Kinnared och Torup i stort erbjuder det utbud som de statliga bestämmelserna föreskriver och eleverna ges rimliga möjligheter till valfrihet enligt författningarna. Inspektörerna gör dock bedömningen att elever i behov av studiehandledning på sitt modersmål inte får sådant stöd, vilket inte är förenligt med skolförfattningarna.

Inspektörerna gör vidare bedömningen att arbetet med elevens val inte till fullo motsvarar bestämmelserna bakom ämnet.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Skolorna i kommunen tilldelas en grundersättning enligt ett system med nyckeltal. Därutöver får varje team resurser till specialundervisning, svenska som andraspråk samt till elevassistenter. Dessa resurser fördelas inom och mellan teamen inför varje läsår och omfördelning kan ske under läsåret.

Näst intill alla pedagoger vid de två skolorna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Några medel för kompetensutveckling finns för närvarande inte tillgängliga då det råder ett verksamhetsövergripande köpstopp. Trots det försöker man på de båda skolorna få till stånd kompetenshöjande insatser genom att ta tillvara de insatser som kommunen centralt erbjuder.

Lokalerna i rektorsområdet är av äldre standard, ganska slitna och i behov av upprustning. Avsaknaden av grupprum begränsar pedagogernas möjligheter att bryta upp klasserna och skapa mindre elevgrupper där olika eller parallella aktiviteter kan genomföras.

Det finns bibliotek av mindre format på de båda skolorna och i Torup har eleverna dessutom tillgång till ett folkbibliotek. Böcker och annat material är av godtagbar standard men datorerna är få till antalet och även de av äldre standard, en uppfattning som både elever och pedagoger understryker.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolan använder sig av lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Inspektörerna gör vidare bedömningen att skolans lokaler är av äldre standard och saknar mindre utrymmen som ger personalen möjlighet att individualisera undervisningen för eleverna. Datorer och annat pedagogiskt material håller sådan standard att eleverna kan erbjudas en fullgod tidsenlig utbildning

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Område Kinnared/Torup övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- resultatet av skolornas insatser för att ge eleverna möjlighet att i takt med stigande ålder vara med och ta ansvar för sitt skolarbete är otillräckliga, någon övergripande gemensam strategi finns inte i detta avseende,
- elevernas möjlighet att vara informerade och delaktiga i diskussionen kring målen för utbildningen är otillräcklig,
- skolornas mobbningsplaner är begränsade så till vida att de ökar beredskapen för att kunna hantera mobbning men saknar vägledning i arbetet för att möta andra kränkningar som kan förekomma på en skola,
- skolan bör utveckla det pedagogiska arbetet i förskoleklassen så att året i förskoleklassen blir det möte mellan och integrering av förskolan och skolan som är avsedd,
- elevernas studieresultat blir inte i tillräcklig utsträckning identifierade, bedömda och dokumenterade,
- det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolorna kan stärkas och påskyndas om rektors ledarskap är tydligare,
- uppföljningar och utvärderingar i syfte att följa och utveckla kvaliteten av skolornas insatser genomförs inte i tillräcklig utsträckning samt
- arbetet med elevens val motsvarar inte till fullo bestämmelserna bakom detta ämne.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolornas kvalitetsredovisningar kan inte anses leva upp till författningens krav (1 § förordningen om kvalitetsredovisning).
- En elev skall ha studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det men något sådant stöd erbjuds inte på någon av skolorna (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Datum	Ort
2005-02-17	Lund

Lena Godin
Lena Wikström